

ostaje svoje, bilo više ili manje. Mi nećemo njeve zemlje da dilimo, ta to namiravaju oni — koje običaju bezsvistni ljudi ne po razumu, nego na užam uzburkani strasti, kano slince voditi. Mi samo hoćemo da budu medju nami tako središte ko u točku glava, da se mi ko špice za nji čvrsto vaćamo, i sad u jednoj sad u drugoj zadrugi, kao u naplotci sjedinjavamo; da se kod nas izlegu one sile, koje sjedinjenjem tako raztu ko svitlost — po svićam koje se jedna od druge podpaljivaju, dakle želimo od vas da nesidite u kasini ili u kafani : pak se s tim hvalisujete : noćos sam ovoliko hiljada forinti na kartam izgubio, već s tim : ovu i onu zadrugu sam ustrojio, koja će rodu duševni i materialni plod doneti. To želi od vas i ona dužnost, koju su vam štedljivi i marljivi didovi naložili : kad su vam nasporeno blago ostavili, da ga unukom pridajete, jel ako ne stanete na čelo naroda — ako mu nepridnjačili budete, i vaše će se bogatstvo po zubi vrimena raztočiti, i vaša će porodkinja zvizda potamniti.

To želimo i od vas Plemeniti naši zastupnici, koji smo vas našim pouzdanjem počastili, da stanete medju nas ko sunce ozeblom i nas prosvitljivate, pokazete što imamo i kako imamo činiti, da se negubimo već napridujemo — inače ste ko što Sv. Pava Apoštol veli : ko mid zvekuć. Želimo da na menjdan izidjete, pa nas izkupljate, i ono štoje o biranju pokidano privezivate, jel strančanjem svitlost slobode zamračiva se, i svako napridovanje bilo materialno, bilo duševno prići se. Mi vas pozivljemo da buduć smo vas za vodje odabrali, uzmete baklju u vaše ruke, i pokazivate put kojim triba nami ići, da do boljka posebna i obćena stignemo. Zašto ta Bačka koja ima silno bogatstvo, koja broji u svakom pasmu života vrstne, učene i umitne ljude, zašto bi morala biti poslidnja ; zar te sile koje njezini sinovi posiduju, triba da se sve samo na polju političnom izprazne. Sadanje vrimen onaj će biti i u politici pridnjak, kojiće se imovinom i razumom odličiti. Amo dakle naši učeni sakupljajte nas u zadruge poljodilske, obrtničke trgovačke, i dobrotvorne, da se svaka snaga, bilo na tvarnom bilo na duševnom, bilo na ćudorednom polju na naše blagostanje razvije. Izložite prid nas vaše nauke kojeste u školam za skupe novce i velike trude stekli, vaša izkustva kojaste putovanjem i razmatranjem po vilajetu kod drugi veliki i razvijeni narodah izkupili, da vidimo : šta će mo moć i mi od tog u naše zemljište prišaditi, da ne kupujemo uvik od nji sve ono što je lipo, dobro i umitno, već kad što i prodati uzmognemo. Zadruge dakle sklapati, i naše mrtve prirodne sile oživljivati, to će vaš zadatak biti, skojim će te prid Bogom vridnost, a kod surodni čast i poštenje steći.

Domaći Poslovi.

Osobna sloboda, i Svemoćnost državna.

Danas sutra takoćemo oguljeni ostat od svake sob-

stvene slobode, ko nimac kad svoje gorkom mukom stećeno imanje medju dicih razdili, i kasnie srićnim se smatra : ako bez parbe svakdanji svoj kruh od nji dobie. I naša država di je dosad još množe sobstvene slobode zadržano, koda se nikom nevidjenom silom tiska, sve jednu za drugom kida, da postane osoba skoro otibana ko u kasnu jesen drvo od listja. Žalostni štijemo da pravosudja ministar vića o tom : da „gradjansku ženitbu i to zapovidnu, dakle neobhodnu“ uvede, i to prid nikih ovlastjeni ljudih — kojiće svoj zapisnik u županiju — diće se tepter vodit slati, ceremonie koje će za skupe novce poniženje ženitbi doneti. Tom se niki slobodnjaci raduju, nevideć : da su slični postali mornarom vozećise na burnim moru, koji svoje skupe prtljage komad po komad u ponor bacaju, al s tim se ljutitost mora netiši, već gallia lakša postaje, pa se ko lopta — s legja jednog talca — na drugi baca. Sadanjeg državnog života to je smrtna bolest, što se za nesrićnu drži, dok di što vlasti i na drugom mistu opazi — nije donle upokojena, ko krvo — pia Jezabel — dok i Nabotha vinograd nije osvojila. Da lipe slobode! kad mi naprid obiliže, kad se možem ženiti, šteta ako neizmetne koliko forinti moram na dlanu pokazati, kako i prid kime se moram ženiti.

Al vele to je i dosad bilo, istina, al sam imo vlast, barem četiri fajte vire prominit, i tako ženitbu moju slagat, al sad nemožem iz države izići, ako sebe u inostranu zemlju neću izagnati. Pak kad sam se slobodno voljno podložio crkvenim zakonu taj je barem to, u ime Boga zapovido, al pitam ja vas slobodnjake, u čije ime vi uredjivate ženitbu? u ime puka, koji vas na to nikad nije opunovlastio, al i da jest, pitam kojej puku podilio tu vlast? da bi mogo pojedinog obezat, da mora ovim ili onim načinom svoju ženitbu sklapat, vlast ta neima druga izvora, nego poganska i to samovoljna, i usiljna, koji svoje uzore traži i nalazi u onim vrimenu rimskim, kad je Car Nero želio, da bi svi rimljani jednu glavu imali, i on bi je mogao jednim udarcem odsići. I u vrimenu oni Grčki Carevah, koji su po volji hotili, još i pitanja dogmatička samovoljno rišiti. Naše je priponizno mnenje : da je ovo naj poglavitija uvrida ne samo sobstvene, već prirodne ljudske slobode, koja sve njegovo čovićansko kida s njegov dostojanstvo, i smatra ga kano jedini stroj sporenja čovića.

Ostavite čovika, živiti kano čovika, i nesilujte ga u životinsko stanje, ako nećete da se o duši njegovoj, o ćudorednosti obćoj brinere, ako silom Crkvu od sebe odbijate, našto svaki čas u Sakrištiju svraćate, pak popovsko odilo, na se navlačite, i pod izlikom zakonoše, u Sliki popovskoj, al ne s križom, nego s štapom izlazite.

Budite vi Carevi i kraljevi, samo vas lipo molimo nemojte hotiti i popovom postati.

Sveste već sebi prioteli, štogod je selo — grad, varmegja imala, još sad hoćete da i obitel i osobu oplinite, nije dosta velika već ona četa činovnika, i Sudia, koju ste sastavili? i nestojel vam svagdi poslovi nahrnjagani, tako da već — vicišpani, i gradonaćelnici svoje izvištaje i nesmidu po novinah na vidilo iznašati. Otmite od crkve njezina prava, i od svi družbina sastavljajte na svaki način zakone, pišite vaše kodekse, za svaki stališ života po jedan, pak će te društveni život po vašim nastojanju, u blatu ublaživanjo ugušuti, pogledajte samo na svrhu gradjanskog života, koja je dosad prid svitom svitlila, „licah i imanja osiguravanje,“ pak će te se upro-

pastiti kad opazili budete : na koliko ste se od ove oddaljili, na pogibel obćeg mira, na pogibel ćudorednosti, na pogibel obće i sobstvene slobode.

O ćem se bave na Saboru ?

25. Lipnja. Poštovani naši ćitatelji nisu zaboravali : da je uzakonjeno ustanovljenje jedne zemaljske Raćunare, kojaće godišnje zemaljske raćune strogo priggledati, dali je sve po zakonu u prihodka i izdatke uvedeno.

Ove raćunare Predsidnik imaće dostojanstvo ministarskim jednako. Trojicu kandidira kuća zastupnićka u sporazumljenju s velikaćkom, iz medju koji jednog Kralj imenuje. Ovo predlaganje danas je obavljeno — po ćidulja biraćki prvo misto je s 194. glasa obilježeno gosp. Šalamonu Gajzago proti. Gosp. Vince Weningera sa 157. glasova, a drugo Ladislavu Korizmić 124. gl. a treće g. Mirku Šuhaj s 126 gl.

U toj Sjednici postavljen je na stol kuće središnjeg odbora izvijać o utroju municipiah t. j. županiah, gradovah i selah na što Predsidnik pozivajuć se na poslovnik — obiljezi ćtvrtak — kao dan razprave. Naprotiv ovom G. B. Simonyi pridmeće da se ova razprava sbog žestine, i nastajuće žetve odgodi, i na jesenje zasjedanje zaostavi, nu kuća glasovanjem 30-dan Lipnja održa; na što gosp. Koloman Tisza prilaze svoj protivni zaključak : koji će se skladno njegovoj želji iztiskan, u uroćenom danu u razpravu uzeti.

Nazareni u Srimu. Teško ima već ćovika koji nije štogod ćuo — o toj novoj virskoj zabludi, koja se u tajnost zamotala, i mriže od svetog Pisma novcom one velike englezke Biblićke zadruga nanitila — koja milijune troši na izdavanje Sv. Pisma, pak od sela do sela idjuć lovi, koga uloviti može. Ovoje taka stvar koju sad država s nehajnim okom smatra, scineć : da to njozi niti donosi — niti odnosi, kada jedna ili druga crkva svoje virne gubi.

Isti duh osićamo dihati iz onog ćlanka kog u „Pest. Ll.“ 11. Lip. pod naslovom Karlovaćki kongres štijemo u tom vidimo da je Pisatelja srce više od pole već Nazarenom pripalo — jel mu je srecu njeva ćudorednost prionila. Da Pisatelj ma koje kršćjanske slidbe načela poznaje, znaobi da je ono dobro, što Nazarenizam u smislu ćudorednosti pokazuje od ovi sobom odneo, koja svaka slidba svojima slidbenikima na srce veže. A da narav svake zablude i griha poznaje, i to bi znao : kada bi krćmar na sve grlo vikao : da je u vino polak vode ulio, a trgovac daje ustojanu i po farbi izgrizenu robu na vaćar izneo, te nitko nebi od nji štogod kupio. Pćela lipo zuji a otrovna zmija krasan glas iztiskuje, kad ćovika hoće da ujide. No nije nać zadatak o slidbam govoriti, već samo naće zaćudjenje izjaviti : što pisatelj tako smiono košto magjar veli : mokri pokrovac, na glavu svitovna i redovna svećenstva navalja. Što se sgadja u drugim slidbam to razlagati ne spada u nać dilokrug, al izkustvo je pokazalo kod rimokatolikah : da se taj Nazarenizam tamo i vamo i u take obćine uvukao, di na svećenstvo nitko nebi smio kamen smutnje baciti al valjada Pisatelj nikad nije uvižbao : da se ćićak zna i na svilene i grimizne haljine uhvatiti, s tim ne želimo kazati : da ovom zlu Svećenstvo ništa nebi prinelo.

Premda jedni kažu : da kukolj i u ćistom žitu se zametne, a drugi bać da i od žita postaje. No mi nećemo se od tim prepirati, već samo u kratko zabilježiti : da su

virske zablude ondud od boka Isusovog bile, i bitiće tjać do onog vika kadaće jedan pastir, i jedno stado nastati.

Al jao onomu — po kom smutnja nastane, to Isus kaće : Nama nekaje slobodno samo toliko primetiti : da nepoznajemo drugog sridstva zabluda razširenje prićiti, nego istom ono po kojima postaju, „nauk i knjiga.“ Nauk ne onaj koga Ll. ski Pisatelj samo u pridiki traži, nego osobito onaj : koga mi u najplemenitijim smislu naukom kršćjanskim nazivamo; gdiće mladež i dica u viri tako poućavaju : da se ova tolmaćeć u svaki odnoćaj životu uvadja, da se od kolivke do groba tako po životu svakog ćovika razliva, ko krv po tilu. Ovoje po naćem smislu temelj, Svetotajstva su trub, a pridika je krov kršćjanluka. Nemoćemo tajati : da su se naši Pisatelji do sele malo o puku brinili, zato glede drugi naroda moramo pripoznati : da nam je pućka bibliotheka u svakom selu veoma siromaćna, ta Nazareni scine ko jednoć Luther : da su sveto Pismo iz pod klupe izvukli, premda su se, ućeni o tom malo brinuli : da ovo i na jeftino bude izdano, i upoznato; zavedeni dakle misle : da jim se po ruku Nazarenisma u svetom pismu štogod novo, prije nevidjeno i nećuvveno urućilo. Napokon kako bilo da bilo s Nazarenismom, oni koji s nikom nehajnom sćovoljćinom gledaju ovoga razprostranjenje : kada u tanaću zakonskom i upraviteljskom side, uvidiće posli : kad njim i ovo brime padne na rame, kakoje to blaženstvo za jednu državu : kad su joj gradjani ne samo jezikom, već još k tome i virozakonom na stranke izćipani.

Kućni poslovi.

Za spomenu iz Baća.

Kadje godine 1869 dne 18-og Ožujka odbor saborski poslanikah proizveden, sutra dan prigodom jednog imendana po gostoljubivosti jednog obće ljubljenog domaćina, bismo priko 20 kod rućka, gdi je jedan od biraćah novo izabranom Poslaniku zdravicu ovako napio.

Kad ono Vas kao odbornog sreza N. i opet na novo izabranog poslanika srdaćno pozdraviti sriću imam, nemogu odoliti da želju grudi moih ne izjastim. — Ona toplja želja kojom za blaženstvo otaćbine moje plamtim, ono dostojanstvo na koje je Vas poućdanost biraćah ovog sreza, postavila, imam prid oćima. — Znam da nam zakon ne daje vlast, da Vam mi naputak dajemo, ali i uveren jesam, da onaki Poslanik kakvog je N. sreza biraćah povirenost, sa otim povirila, hoće mnogo mudrie, mnogo duševnie i pravednie, biraće svoje zastupati; nego što bismo ga mi bili vridni naputiti; i samo jedino po onim poućdanju, koje je Vas već triput odlićilo, i kojemste i Vi odgovorili; uzimam sebi slobodu Vaću pozornost na gdićoja pozvati.

Vi, koji ste vaće pravićno izverćavali, znate a i hoćete ono što je pravo. Vi ste razlićitog viroizpovidanja, — i buduć da su se Vas vaći ostavili, ponajviše kat. — biraćah Poslanik, koji da iskreno kaćem, k izpunjivanju svojih gradjanski dućnostih, i dućnosti viroizpovidanjah prikljućuju, i u kojih grudih plamti još i bogoljubnost. Šadanji saborće imati rićiti i samoupravu većine stanovnikah otaćbine a i biraćah ovog sreza. Katholici ove otaćbine i ovog odbornog sreza, ne traće vise, samo što pravednost zakonska, što zakona 1848. 20. §. koji ravnopravnost viroizpovidanjem izkazuje. Ovo je to što za Vaću obrambu u granici pravde Vami priporućiti slobodu sebi uzimam. Ovog odbornog sreza kat. biraćah želju

Vam izkazujem kad velim : nek se i katolicima da samouprava (autonomia), koja se u jednoj ustavnoj (constitucionalnoj) kraljevini i njima dotiče, ta valjda i katolici kao najveća obitelj ove otačbine, jesu vridni uredjivati svoje stvari, i zašt dasko mi sami ti? skojima drugi upravlja, kadje ono svakim drugog viroizpovidanja narodom dopušteno, da ono svoje cerkvene, a osobito škulske stvari sami po duši upravljaju. — Budite uvireni, da ako ovako postupali budete, ondaćete najvećoj časti vaši biračah odgovoriti! Svemožni Vam dao na blago dilovanje Vaše željni uspih. Neka blagosovi Otačbinu, i Poslanika našeg, i neknam živi na mnogaja lita! Na koja je Poslanik srdačnom zahvalnostju odgovorio, i izkazao prid svim nama : da svaki Poslanik, te tako i on za svoju moralnu dužnost priznaje da u smislu svojih biračah posluje, i obećah, daće se i on želje svojih biračah točno držati.

A kakoje odgovorio želji svojih biračah? U sednici 1-og Ožujka t. g. gdi su govorili o pomoći koju su Duvne anglikanske u Pešti u ime kat. praeparandie od davna imali; on je bio taj koji samo stoga ni je htio odobriti, jer je o kat. Samostanu bio govor.

Jeli onda, i sa otim štoje on proti samostanah kat. koje njegovi birači poštuju, odgovorio želji svojih biračah. ? neka prosudi svaki.

NOVOSTI.

— **Zla trgovina s kosom.** Jedan kalački čivut iduć od sela do sela, mamio je žene i djevojke da mu svoju kosu za jeftine novce prodaju — koju je on onda naravno za skupe opet protergovo pletokoscima. Al di srića tu i nesrića, baš u onaj čas kad je blizo Osika od jedne seljanke pogodijo kosu, i onamu odsiće pletenice — stupi iste žene muž s ričima tičeš znat kad si kupovo kosu ; pa ga za vrat tako spopane da čivut izplezi jezik, i taj od strah prigrize. Zalostan dogodjaj, al pun nauka kako se lakomost kazni.

— **Njegovo Veličanstvo Franjo Josip 20,000 hiljada franaka** (jedan frank vr. 40 novč.) poklonijo je na pogorioce carigradske.

— **Jedan čovik koji je 11,000 dice odhranijo.** — Ne davno Ivan Mendlik pečuvski pučki učitelj metnutje u mirovinu (penziu). Isti učitelj 54 godine baviose s odgojenjem male dice — i za svoga blaga — bavljenja na polju odgojenja u 11 hiljada nevini dušah ulijoje milost prve nauke. Daj Bože mnogi ovaki učitelja našoj domovini!

— **Kako sve novine** jedno glasno javljaju u Francuskoj i u Engleskoj velika je suša i nemože se zbog tog ni sridnja žetva očekivat.

— **U Subatici Lip. 30.** izabran je obće ljubljen duhovni pomoćnik Matia Mokošay za župnika podgrada Sv. Roke! Crkva je u njemu kripostna duhovnika, a Bunjevački narod razborita priatelja stekao.

— **Košto magjarske novine** doznaju Preuzvis. g. Josip Mihalović ništam miseca kolovoza kani zauzeti zagrebačku nadbiskupsku stolicu.

— **U Zagrebačkom Saboru.** Dr. Brlić stavlja pitanje na vladu : kako se usudila Ugrina na zagrebačku stolicu Njeg Veličanstvu predstaviti.

VILAJET.

Nimački Primudri Učitelji. — To smo javili našim poštovanim čitateljem, da se do 5000 učiteljah i

učiteljićah u Beču sakupilo da vićaju šta bi za njev stališ potribno bilo. To je doduše pokazano : da prije niti poučavat, niti odhranjivat umili nisu, sad su digli onaj kamen oko kojeg su išli priko toliko stolitja, od svake strane vilajeta mudraci, hrvali se snjime al ga podignit nemogaše, dok nije stigo sadanji vik, sa svojih strojovih, kako jednog nastaviše ovi nimački učitelji, takim se podiže kamen i izavri svitlost mudrosti, koja obasja glave ovi učiteljah, i nadjoše da učitelje triba odgojavat za ljude medju ljudih, i to mnogih, dakle u glavni gradovih, da što više pokušaju, to više znadu dicam pripovidit, i njeve male glave napunit, al kako vidimo ne pšenicom. nego kukoljom, jel premda pripoznaju, daje vira čoviku prirodjena, al ta nesmije biti označena, imenovana, nesmije svrhunaravne pouke zadržavat, za slugu veliku bi po ljudstvo učinili, da su ti učeni ljudi protumačili, kaka može ta vira biti, koja nije svrhunaravna, jel mi prosti neuki ljudi samo taku za viru poznajemo; druga može biti kaka čovićja pedagogička izmisljotina, al ne vira. No to bi težlji poso bio, nego popove kao iz mraka izišle utvore — svitlu pokazivat, za to je dosta bilo istom kazat : ta veliki dio svita, najskole po gradovih razlagati i tako ne običaje. Istom dakle rekoše : ni blizu netriba popa škuli pripuštat; jel, će svu nauku okužit, i svitlost kojuće sad ti učitelji razneti ugazit, popovisu gubavci, koje daleko van škulska dilokruga triba držati. Tako miluju popove ovi nimački učitelji! blago zemlji koja ji odgojila, ta vele ni to nije dobro daje Bogoštvoja i pouke ministarstvo u jednoj osobi sjedinjeno, već što brže valja ovo onim razvinčati, pak ovo na jednog Lehrera ramena položiti, koje vidio da škole čovik, koji nije Pedagog upravlja, što brže od bogoštovja odkinit, da se kako god i ovo božjim duhom ne nadahne.

Čudo kako su ti učitelji smili i to pripoznati : da je ma i kakva vira mladom naraštjaju za obuku potribna, kako se nisu bojali, da će ji velike nimačke primudri pedagogi izsmijati, moramo pripoznat : da su ovim veliku smionost pokazali. No srića što ono 5,000 poštene duša nisu sve tako mislile i ćutile, jel govoriti, tamo je istom bilo dozvoljeno onima — koji su barem toliko mista svitlinom svojeg imena u Europi zauzeli, ko sunce na nebu prema nimačke. Ni za žene nisu ovi učenjaci zaboravili, premda još sad nisu mogli odsikom kazat, šta se tiče žene u obuki i pouki, al toliko su ipak izustili : da žensku, mušku priziru al žensku radinju poštuju, srića, što barem to u ime pedagogie (toje znanost odgojavanja) nisu onakazili, što je krštjanluk, ne samo uvik učio, već i u život uveo, da žena nebude svrha tilesna razkošja, već druga, mati, i gospoja u kući muža : i di to nije za rukom pošlo, tamo su sigurno ne krštjanskim, već po ovi učitelji hvaljenim duhom nadahnjeni ljudi upravljali. Biloje vrime kada su ljudi u svakim jeziku čisto nastojali govoriti, i svoje misli tako razlagati, da ji svaki čovik razumi, sad nije dosta naočale nataknut, već valja grčke riči upotribljavat, da nas svit za učene pripozna, tako su i ovi Lehreri, s' njevom pedagogiom, kad kažu pedagogik onda ti valja znat, da s tim obilježivaju čarownika, iz kog nitko drugi van učitelja neumi štiti. To je njev čarobni djelokrug iz kojeg siva učenost, na sve mračne glave. Ko svaku znanost tako krštjanluk i pedagogiu poštiva, al tu vašu donle nećemo hvaliti, dok joj plod nevidimo, jel štosmo dosad vidili, to nam nimalo nije u srce zagrizlo.

Ovom broju je nadostavljen jedan nadometak.

Nadometak 17-om Broju Bunjevački i šokački Novina.

Francuska. Stupa dalje na polju slobode, sad je podnešena osnova zakona, koji bi dosvoljavao družini brojnoj od dvadeset osobah. — Vlast utemeljenja zavoda sa višlju pouku.

U Španjulskoj priobćena je knjiga Isabelle bivše kraljice, kojom se odriče pristolja Španjulskog na korist svojeg sina Alfonsa, virni će pokušat od došastjem izboru glasove za njegov sabirat. Al će jim teško biti mržnju s glave sina odvratit, kojuje Mati na se navukla. Kako iz istog cvata pčela med — a pauk otrovu crpi, tako na istim mistu jedni ljudi uzbudjivaju ljubav, a drugi mržnju.

Ono neizpisljivo dobro, što sadanji zakonoše za čovičanstvo pripravlja „gradjanska ženitba“ u Španjulskoj uzede svoj početak 13. Rujna 1870. god. za ovu najčvrstiji razlog imaju slobodnjaci u tom: što ovo dobro Francuska već 70 god. uživa. Samo što ono što je baš za isto u Francuskoj dobro, neima za mater „gradjansku ženitbu, al što je zla, to je većom stranom ova porodila. No ništa to mora priko čovičanstva prići ko Kolera. Kod svih ne divii narodah bila je ženitba čin virozakoni, nadamose, daće se obražen svit opet tamo povratit.

Amerika. Premda nastojimo svakim korakom pokazat: da nas vira baš ni u čem neveže, ipak nemožemo njezinog gospodstva da se izbavimo — eto u Americi sjednalise Francusi Englezi, Nimci i sjeverni Amerikanci, da će u Japanu slobodu vire krštjanske braniti! Uviditće državnici lagano — da di krštjanluk neima sigurnost, jošće manju dobivat imetak i osoba. Toće sigurno biti zasluga Francuske — kojaje već i ranie za ovu vojevala, pak i na novo izjavila: da premda se s papalskom politikom neslaže, svoju vojsku neće iz Rima izvući, da se nezavisnost glave crkve katoličke i nadalje učuva.

Donle će biti kako tako svakog vironauka sloboda svagdi osigurana, dokje Papina nezavisnost neodkrnjena. Koja akobi se kako god u spona metnula — drugi vironauci bi do glave se okovali.

Trgovina i obtrnost.

* **Subotica 1. Srpnja** (u petak). Vrući vitrovi koji su prilikom moga poslidnjeg izvesća ovde vladali, pričiniili su da je rana na polju požutila i gotovu sazrijala, ali kako je u prošlu subotu na noć velika kiša bila „kao da je kablom — vedrom — livana“ a i utorak pala je prilična kiša, u slid čega je rana pozelenila, i žetvu na jednu nedilju dana dalje odgodila. Ali zato opet iduće nedilje počeeću ljudi ječam, a na pisku i raž — kositi.

Vanjska izvesća u pogledu rane, dolazu svaki dan sve povoljnija, tako iz Francuske javlja ju: da neće tamo biti taka hrdjava godina kao što se najpre mislilo, jer je u poslidnje vrime dobrim kiša pala, i u mlogim krajevima — okruzima — (Departement) stanje njiva pravilo.

Iz Amerike i Rusije stižu takodjer povoljni glasovi svrlu rane, a i naša domovina moće se ove godine nadticati sa izvozom rane u strane zemlje, i to će ne malo doprineti boljku našem i novčanom stanu (valuti) kod nas, za to je i spalo agio (ažijo — nadoplata u bankama na srebro!) za kratko vrime gotovo sa 6 po sto, a dukat u 20 novč. manje se plaća. —

Na našoj pijaci doveženo je danas prilično rane, i odprošlog petka nije cina u veliko spala u jutru ranije bila je bolja prodja, a posli je malo udarilo natrag. Cine su bile ove: žito 4—4 for. 40 nov.; napolica 3 for. 20—3 for. 60 nov. raž, ječam 2 for. 20—25 nov.; zob 2—2 for. 10 nov.

Drvenarija je kod nas skupa, vile drvene staju, lošije 24 a bolje 30 nov. grablje male, lošije 16 a bolje 20 nov. grablje veće 40 nov.

Cina rane.

Maža ili centa razumi se požunac po težini na funte

Staje ?	Kako ?	Di ?	Teškoć		Vridi		Di ?	Teškoć		Vridi	
			cta	fnt.	fnt	kr.		cta	fnt.	fnt	kr.
Žito	5 Srpnja	P e s t i					2. Srp.				
	Banatsko		83	4	80—95	u Baji	82	5	20		
	"		84	4	—95	"	80	5	10		
	"		85	5	5—13	"	—	—	—		
	"		86	5	30—40	"	—	—	—		
	"		87	5	45—55	"	—	—	—		
	"		88	5	55—60	"	—	—	—		
	"		83	4	80—95	"	—	—	—		
	"		84	4	—95	"	—	—	—		
	"		85	5	5—15	"	—	—	—		
	"		86	5	30—40	"	—	—	—		
	"		83	4	85—95	"	—	—	—		
	"		84	5	5—10	"	—	—	—		
	"		85	5	10—20	"	—	—	—		
Napolica	"	86	5	35—45	"	—	—	—			
	"	87	5	50—60	"	—	—	—			
	"	88	5	60—65	"	—	—	—			
	"	—	—	—	"	78	3	87			
	"	—	—	—	"	76	3	77			
	"	78	3	10	"	76	3	20			
	"	79	3	25	"	75	3	10			
	"	68	2	60	"	66	2	67			
	"	70	2	90	"	63	2	57			
	"	72	—	—	"	—	—	—			
Zob	"	—	—	—	"	44	2	90			
	"	—	—	—	"	—	—	—			
	"	—	—	—	"	—	—	—			
	"	—	—	—	"	90	3	7			
	"	—	—	—	"	—	—	—			
Kukuruz	"	—	—	—	"	—	—	—			
	"	—	—	—	"	—	—	—			
	"	—	—	—	"	—	—	—			
Proja	"	—	—	—	"	—	—	—			
	"	—	—	—	"	—	—	—			
Gorušica	"	—	—	—	"	—	—	—			

Po izkazu cinjenika „Pest. LI.“ 2. Srpnja.

Vuna je i ovi dana prodavana, u cini prošastog miseca. Naši trgovci se već svi kući povratili: al inostranci se još pokazivaju; u Peštanskoj tvornici, koja se pranjem vune zabavlja, bio je od 26. Lip. promet do 820 m. od ovi 240 maži po 100—115 fr. 380 m. po 115—130 fr. 200 m. po 130—150 fr. ovaka se vuna neprikidno traži, i platja, kupovci su iz Bruna, Reichenberga, Bielitz, Ni-mačke, i Francuske.

Svinjetina, buduće mast neprolazi, nije imala živian promet, u Beču 300—360 funti teška prodavana je po 26½—28 nov. funt. za iznos — na rok od 14 dana sklapanisu ugovori na 29—29½ novč. Nalazi se u Pešti 39,632 komada — ovo pol godine od 1. Sičnja do 30. Lip. dotiranoje 293,681 a odtirano 253,049. kom.

Gorušice cina je 7¼ f. kohl repca pogodjanaje po 7¾ fr. s kakoćom gorušice sa trgovci zadovoljni.

Mast, samo budućna se ugovara bez suda za

Srpanj i kolovoz 35—35½ fr. a za kasniji rok po 35½ fr. bez suda — prošle 800—1000 m.

Za Slaninu slabo pitaju, ništa je prodano po 29—27½ fr. a dimljena po 37—38 fr.

Loj prislan 1 fr. je izgubio u cini — topljeni slabo prolazi cini se po 29—30 fr.

Suhe Šljive inostrani još nepitaju — kažu da je do 1000 maži za Listopad i Studen ugovoreno po 10¾ Starima se biliži cina u 8½—9 fr.

Med se ne prodaje. Ni vosak ne prolazi — jel inostranci još nepitaju — ništa je prošlo po 108 fr. za Rožnjanski ištu 210 fr.

Grah bili krupan 4½ fr. sitan 4 fr. 75 nov. šaren 3¼ fr. sočivo 4—8½ biliže.

Grašak 5—7 fr. konapljeno sime 3 fr. 80 nov. — 4 fr. 60 nov. proja 3¾—4 fr. od 80 funt.

Prisne kože. Živan promet do 3500 kom. volov. i krav prošaste nedilje prodalisu, magj. volov. 72—73 fr. maža, magj. krav, varoške 26—28 fr. za par, telećio nisu tražili. Ovcie, s bog maline zadržalisu cinu. Erdeljske jagnj. prve vrsti po 105 fr. druge 90 fr. do 4000 kom. odneli su, golušarke su vrlo kupovali — uslid čega je do 500,000 kom. prošlo po 108—127½ fr. na inostranu.

NAŠA ČITAONICA.

Gazdaluk.

U Englezkoj nije zemljište tako bilo ko u drugih kraljevinah podijeljeno, da su sjedne strane bili vlasnici, a s druge podanici, već kod nji i danas na istom zemljištu stoje vlastelini, i zakupnici — (arendaši) lov je dakle diviačine tako po zakonu uredjen bio: daje u Englezkoj diviačina ticala se arendaša, i ako je vlastelin ovo pravo sebi pridržo — i arendaš što kradomice ulovio — to ga je vlastelin kao tata tužio. A u Škocii — ostajah diviačina pri vlastelinu — koju ako je arendaš lovio, toje gradjanskim putem na naknadu odštetivanje gonjen. No sjedne strane ovi različiti običaji, a s druge velike štete po diviačini najskole zecovi — i to i po pitomi u sitvam uzrokovane, navelisu ministarstvo na pridlaganje jednog zakona: po kojim bi diviačina uvik arendašu pripadala, a u slučaju: ako bi to pravo po vlastelinu zadržano zakupnik pristupio, sastavi se sud pučki od arendašah, i ovi počinjenu štetu, od svake strane, košto i kolikoću platjane godišnje svote razmatrajuć sud svoj izreknu, di nam valja primetiti; da zecovi tamo strašne uzrokuju štete — ove i na 2000 Talira narastu, u jednom slučaju, skoro se jedan arendaš ubio — što su mu tripot sitvu uništili. No mi se nemožemo na diviačinu toliko tužiti, ko na lovce, koji ne smatraju vrime, već po sitvam priko i uzduž gaze, najskole kad s hrti zecove gone. Al nadamo se, da će se lov i kod nas na skoro uredit. Iskustvo to nam je zabiližilo: da je lov za siroma čovika ko karte, ako ga koji navikne, od rada odvikne, i što je posidovo izgubi.

Al nas glede poljodilstva ne tišti toliko lov ko ne-svistni ljudi, koji na sinokosom i njivam s konjih, i ov-cama štete počinjavaju, posadjene voćke iz pakosnosti lome, a čobani i najkrasnie trišnje za pastirske štapove izsiku, imamo mi stroge poljske zakone, al žali bože što sudie u selu i u kotaru za te stvari, slabo nalazimo. Teškoje naše pastire u mešdje ograničiti, oni uvik misle: da je sve njevo što jim oči vide, zato čuvan u živinu u zabranjena mista upuštaju, a stvari tudje, samo ako nitko nevidi, kao svoje spremaju, ovom mislimo ondaće se istom ko-

ren podsići, ako se kadgod obćine zakonom do uvidjenja dotiraju: da donle nitko nije svoje zemlje Gospodar, dok nije svakom na jednom mistu podijeljena.

Brzo na divojačku obranu.

Moje lipe, crnokose, i oke — evo me kako vam obećah, daliste još na braniku? dobro je tu ste, gori, ustajte, složno, uzredjajte se strogo uz mene, da se kaki zlotvor medju nas ne utisne, sad kad ste tako oduševljeno dovle iztrajale. Ne triba da vaše krasne obraze pogibeli izmetjete da ogori, da se barutom zadimi, ili baš — Bože sačuvaj strilom orani.

Drage moje čuvajte to vaše milokrvno lice, ta znate daje vaša krava i tele, a drugu svu glavnicu sačinjava bilo lice.

Natrag dakle za moja legja, ne želim drugo od vas, nego kad koju strilu odapnem na to naše neizmirljive dušmane, jednim glasom potvrdite „takoje“ zvuk vaš milokrvni najposli tako će ji savladat, da će priko nemila i nedraga bižat, i lice svoje prikrit, da se više svama ne-sastanu, jel će ji strašno boliti: što su vas nevine napadali naše drage! jel rane koje vaše strile zadaju ostaju neizličive.

Kako bi ja uz vaše napadače pristao, koji vas tako smatram u svakoj obiteli, kano ono ugodno mirisivo i krasno obojisano cvitje, kojim je primilostivi Bog ne samo umitno nasadjenu kraljevska dvora bašču, već svaki sinokos, svaku dionicu, još i onaj pašnjak, kog goveda i argela priko i uzduž gazi — tako obilno narešio.

Kako bi vas neobranjene ostavio, koji vas smatram, — ko ono skupo dragokamenje, koje glavu kralja i kraljice sjajnom i svitlom čini. — Koji vas smatram kano onu dobrotivnu kapčicu plodne rosice, koja ne samo u krasnom cvita kaležu, već na svakoj zelenoj travčici kano diamanat trepti, i biser sjaje.

Tkoje taj dakle ko bi iz moje tvrdjave smio na vas navaljivat, Evo na dično vaše čelo se stavljam, i moja prsa razkriljavam, da sve one strile primam, koje bi na Vas mile i drage našeg roda dične divice napinjali.

Dakle vas nevine hoće da okrive, — što otcu, naši rodovi svoje imanje i najposli zemljišta prodaju, pak koji biše kod svoje kuće gospodarom nazivani — srićnima se smatraju: akojim dućanžia u svojoj knjigi jedan list veresie namini.

Dakle vi ste za to krive, što su vam sladke mame dozvolile, da noćom divane pohadjate, okladit bi se smio: da nebi u kolu jednu divojku našao, koja je bez mamina znanja divane pohadjala. Nu akoje štogod naša divojka i kradomice natakaj divan odnela, jel ona kriva štoje seka, nena jel majka ju na to naučila, kad je po njoj, Tetu Perku zvala: da je batjo odkuće odtišo, neka sad lati meč i odnese, i baš je mama namistila na vrata, da izgleda nećel se babo odkud iznenada pomoliti, ili ju baš mama u hambar podizala, da u meč žita, jel jećma nagrabi.

Cura je dakle zato kriva, što joj Mama kada je lončar, krečar, ili voćar naišao pregaču žitom nasula, da lončić, kreča, ili baš voća kupi. Dali je baš i mama k tom kriva? jel ko čuo: da je, koji bunjevac, šokac, bošnjak ili srblijin na hrbine da se kuća popuni, na kreč da se kujna ubili, na sapun da se dica operu novaca dao, i one velike avlie — u kojima korov, ko u Šumi drva razte — voćkom nasadio, da dica usta svoja oslade? Dakle divice su naše krive; što zdravo svoje lice pok-

vare, pa postanu blide ko krpa — kad moraju od rane mladosti tkat, stoje i za čovika pogibeljivo, na djerdjep se naligat, kad ji otcu neće da izvode na livade di silno cvieće vazdan mirisom odiše, i milinom svojom zrak opravljja, nagnjive, di krasna žutina vlata i klasa s nebom se nadmeće, da neznaš radi čega bi većma Boga hvalio, radi one krasne modre boje, koju kad gledaš duša u tebi razte, ili obilnosti ploda koju po vlatu kad razmatraš, čistose u tilu gojiš. Dakle divojke su krive što su djenglave, kadji nećete da na slobodnom zraku osnažite. One su krive, što vamje milina salaša dodijala, pa ste još snažni i kripki, nikoji put baš i mladi, varoški ne zdrav lad potražili.

Divojke su krive što će jim zubi pocrnuti, koža na licu pogrubiti, nije li seka jim pripovidala di je crvenilo i bililo kupovala. Da, one su sirote krive, što se prid vasim materinskom licu maljaju, jel ji niste slali u škulu di bi naučile mislit, razlagat, i tako uvidit: da obrazina, nikad nemože biti lipota, premda svaki čovik vidi, da je uzajmljena; Jestel čuli kad god daje kogod onog čovika kao bogata slavio, koji je mnogo novaca od drugoga na zajam digo. Ej daste vi nji u škulu elali one sirote bi naučile: da one divojke, koje se maljaju, u svojoj 23—24 godini namrskan obraz dobiu, koji na nemaljan tako izgleda, ko stabalika skoje je cvat opao. — One bi sirote naučile, da u tom ima otrove — koja okuži krv i bolježljivost za cio život pripravi.

Takoje!!! Dakle divojke su krive — što se kolo svuda u mijanu uvelo. Dok se otcu na brdu da divano izkupljali, donle se i kolo tamo prid njevima očima razvialo; a od kako se otcu u gadan zrak mianah zavukli, od kako su od svakog momka silom jednog vojnika napravili, i ovi tamo sram i stid izgubili, pa sad toje najveći delia koji se većma zna nalit, više čaša razbit, pa baš prid licem očevim. Onda su divojke krive što su vas otcu, vas bratju, i momke slidile, i kolo na srid grdne miane, u skupoj svili, i pozlaćenom kumašu zavile.

Divojke su krive zato, što ste veresiu u dućanu otvorili, da vi niste prije kod grkah se javili, nikad se taj nebi usudio, vašoj kćeri stotine na vrat obisiti.

Divojke su krive što ji u škulu, na nauk krštjanski niste elali, da jim se polagano pamet izvijavala.

Srce uzvišeni primeri oplemenjavalo, čustva izobražena uzbudjivala, pa bi znale: što je lipo, dobro i što je pravo, znale bi što je lipo, pa nebi mislile, da je to oma veći i lipo štoje skupo, znale bi da ma će mo koliko odiće na se naslagat, al u toj ukusa neće biti, svaki će na nas radi zlata i svile pogledat, al kad nevidi ukusa, rećice: to su natovarena kola, taje sav svoj sanduk na se naložila, pa nosi ko djočar svoj butjor.

Znale bi štoje dobro, pa nebi, i onda od svojih roditeljah izkale da jim se svilene suknje i kumašne kupuju, kad vidu: da to ne idje iz dohodka svakdanjeg, već da valja veresiu praviti. Ej znale bi one, da veresia koja se na to pravi da se lipo jide, dobro pije, i na to da se lipo odivamo, nikad ni jedna još nije kuću podigla, već svaku je donle podonjavala, dok je nije u puklo siromaštvo strovalila. Takoje!!!

Znale bi što je pravo, pa nebi iskale u dućanu maramu od 20 fr., svilu od 5—6 f. već ovaku i onaku maramu i svilu, pa bi pitale dućanžiu šta je cina, al ko bi to mislio, da naši rodovi same svoje divojke šalju u dućane, da sebi po volji izbiraju, i otcem samo konte prinašaju, da nisu virovatni ljudi pripovidali, nikad povirovat nebi smili. Ta u život triba mladež uvadjat, kupovanje nije laka stvar najskole vika našeg, kada je malo ljudi, koji

odluči da ovoliko zaslužujem, na ovoj stvari, već smatra osobu, i tako odlučiva koliko bi mogo na toj stvari dobiti.

Kad dite puštamo u smočnicu i medom se prijide, hoće mol dite kriviti? Jel čudo kad šaljete u dućan divojku, di zlato i lipu svilu prid njom izvijaju, nutkaju, najskole kad kažu, da sad još ni platit netriba, što mlada neizkušana divojka ono izbere, što je najskuplje, jel po naravnoj pameti misli da to mora biti i najlipše. Takoje!!!

Divojke su k tomu krive, što je sadanji svit tako mudar postao, da za blaženstvo ljudsko smatra: da što se više vojničtva u srid mira sabira, odiva, hrani i platja i strogo naredjiva: da svaki momak mora biti najprije vojnik, gdi ga nikad niko na to neuči, kakoće dušu i tilo od zla učuvat, već jedan drugog okuži, i nauči Boga strašno grdit, i divičanstvo svoje gadom bludne nečistoće ukaljat, pa još ni tako se nemože ženit, dok Pontiu Pilata ne prodje, mnogo nepetroši, i zato divojke moraju sidit, kod kuće venit, dok koji skupom nevoljom te prepone nepokida, i neožonise: ovamoste se uzrujali proti duhovnah, radi biji sve kroz rašeto propuštiti, a sdruge strane sve momke u vojničtvo obući, pa divojke su vam krive, što moraju stotine trosit, da ipak po koja barem jednog nadje kod kuće momka, koi će u čovičanstvu život prirodni, čudoredni, i krštjanski održat, kad ji jurišom gonite u čete, koje će život kao klase po njivam kositi; neima smrt dosta u neizbrojenih bolesti orudja, već još i najzdravie najotrošenie, i najkripkie momke izbirate, da u službu smrti stanu. Ljagu koju ste na naše divojke bacili, medočivam natrag bacamo, i proti svake potvore prosvidujemo: Gledaj te kako će te se prid ljudem izgovorit a prid Bogom opravdat, mi vas žalimo al zato se nećemo svama složiti, da našu mladež kaljamo.

Prosti razgovor prostakah.

Hvaljen Jsus, pobratime majstore Franjo!

Franjo. Uvik hvaljen bio! Baš dobro si mi došo brate Marko i tako sam evo samcat utopljen u mislih, razmatrajuć čudne sigre i mode tog šarenog svita. Bože moj, kako se svit minja, a u svitu i ljudi; pa tu prominu čini valjda duh vrimenta. S takvim duhom je valjda opojena i ova naša mladež, jerbot je stresla sa sebe ono lipo obilježje uljudnosti praotacah svojih. Gledaj samo ukočeno prodje pokraj čovika, i ridko će koji nazvat „hvaljen Jsus“ već sve to operjaničenu glavu u vis diže. A naši stari rekoše: Tko odviše nos svoj diže, u tom mudar duh nediše. Zatim: Tko odviše glavu diže, tog sramota berzo stiže. Ja neznam što će s tom mladežom biti. Gledaj samo kako se tu igra: Jedni djipaju, da iz kože izkoče; drugi verte se na peti, dakle, vertoplavku igraju. A nebi mnogo lipše bilo pas im bradu lizo, da igraju naše divno sitno kolo. — Svudan, kud pogledam, širom su otvorena vrata tako zvanog modi. Ta moda lipi se za nas, kao gusenica za stablo ili pijavica za žilu.

Marko. Ostavi se bogati mode; ta kakoje došla tako će i odtići, samo dok se dosta napatimo.

Franjo. Pa zar se nismo već dosta napatili? Nekušamo li dnevice čemernost raznoverstne patnje i nepogodah, koje nam se uzumnožavaju kano šumske gljive u kišno vrime?

Marko. Baš kad si spomenuo kišu, kaži mi: što stoji u kalendaru? hoćemo li imati dobru i plodnu godinu?

Franjo. U kalendaru stoji svašta i svakako; kad pogodi, kad nepogodi. Nu ja imam jedan najbolji i najvirojatniji kalendar, a to je što naši stari rekoše: „Moli se Bogu i radi. Bog daje težaku a ne ležaku.“ Dakle ako marljivo valjano u svoje vrime radimo, te nuzto bogoljubnim životom budemo nastojali, dragom se Bogu omiliti; onda će Bog sigurno radnju nam orositi rosom blagosova svoga, te nam trud neće biti u zalud.

Marko. A kako to ti misliš? Zar neradimo marljivo i kako treba? ta radimo ti brate kao cervi, pa makar se razpeli u radnji, kad nam Bog neda, već nas sa svih strana bolno kara (pedepsa). Otdud nam se radja kubura, koja se neda sakriti, kao ni šuga.

Franjo. Tako je! Kad se bez Boga sije, bez blagosova se i žanje. Mi smo baš kao i onaj Petar koi je cilu noć lovio ribu, a ništa neufatio, tako i mi: sijemo a nežanjemo, sadimo a neberemo.

Marko. Pa što je i tkoje tomu kriv?

Franjo. Mi sami! Mi, koji se otrovasmo, i skučeno deržimo vrat pod jarmom tog kužnog duha. — Razkidajmo toga bisna lava ko hoće, da s nami vlada; hoću reći: okanimo se griha, osvistimo se, te s Petrom recimo: grišni smo! Molimo. ditinskom ljubavju ljubimo onu milu ruku, iz koje nam dolazi: dobro i zlo, ljubav il serčba, dar il kaštiga, blagosov il prokletinja, život il smert. Kakvi smo kapom, tako nam se daje Šakom.

Marko. Dobro veliš brate Franjo! Kakvi smo, tako nam je. Kojom mirom mirimo, istom nam se i odmirava. Sad mi samo kaži jesi li već dobio naše Bunjevačke i Šokačke novine? što stoji u njima? skačel cina rane, marve, vune. svinjah? Moj sin djak maleni, štije mi niki dan ništo o plugovih na tavanu. Dite kao dite čita, a Bog zna jel tako.

Franjo. Vidiš brate Marko, kako je to zlo biti slip kod zdravi očuih. Imaš pred očima a nevidiš. — U tom pogledu hvale si vridan, jerbot sam neznaš čitati, pa ipak radi sinčića svoga deržiš naške Bunjevačke i Šokačke novine. To je pravo! Stim pokazuješ, da si čovik razborit, umni i brižni otac. Što ti pako sin u novinah čita, to je sve istina. Dakako, da istina kadgod za oči grize krivca, a što ćemo, rane ličueć makar i bolile, samo neka ozdravimo. Pa zato nastoj samo, da ti sin uvik sve pročita, a osobito ono, što se tiče gazdaluka. Naši brižni učenjaci, oni čehu nam nuz lipe, zabavne i poučne ponude, pružati naputak, kako da se našom makar i malom imovinom (imanje dobro) okoristimo. Vrime je sada tako, da čovik, ako je neokretan i napetom pazljivostju nepazi, neuči se i nevižba pak još k tomu: ako budnim okom iz sadašnjosti negleđa u budućnost, ostaje, a koi zaostaje propada. Mi smo iz naših novinah već lipog čitali: da se slipo neoslonimo na čupavu sriću, već da valjano radimo, u svakoj struci obertnosti budemo pomnjivi i opreznj; te tako samo s odgovoriti i zadovoljiti zahktivni sadašnjih okolnostih. Pa zato brate Marko, dodji mi u nedilju, pozovi i pobratima Gjuku, Martina, kuma Ivana. U nedilju čehu nam tu biti naše novine, pa što u njimi bude, to ću vam točno pročitati, važnije stvari prostumačiti, a ujedno međjusobno s tom porazgovoriti se. Pomozimo se, veli naša poslovice. Brat bratu, drug drugu, rod rodu, a Bog svima pomaže.

Bunjevac.

Vile-povodkinje.

Vitar od sunca zaoda tijo duše,
Sjaje jasni misec i treptu sve zvizde.
Vrlo lip čamac tako mirno i brzo, —
U daljinu nosi vodenčara lako.

Mir i ljubav zajdno milo zavezani,
Slobodno plivaju na velkoj dubljini.
O — već da nemile smrti snažne ruke
Omoćnu, i oslabe na dugo vrime.

Mišalj vrlo jako tare vodenčara,
Na modrikastim velkim morju brez kraja.
Gleđa misecov put na plavetnim nebu,
I pod njim kakose talci priko siku.

Al u friško vidi on sve brze talce,
Iz duboke prid njim u jednose brazde.
Povodkinje se skupu — da' pozdravljaju,
I njega iz čista srca da poštuju.

Vodenčara iz duboke sladka sila
Vuče, — da vidi šta u duboki ima.
Potajna bojaz priuzelamu srce;
Videć vile — povodkinje, i njim kaže:

„O da možem vama niže doći,
I u vašim društvu kao bratac biti;
Da svama tumaram po širokim morjom,
I u poznam vas, — smojom gorkom nevoljom.“

Čim počese u vrtlu kolo igrati,
Evako njim tužno počo govoriti:
„Moram vas ostavit vile — povodkinje,
Jel zora zori — dakle srićno ostajte!“

Kiša i bola.

Kiša pada u kapi, Priko dana dolazi —
I jedva je ostimo. — Mala bola lagano.
Al na posli u hitno U srcu širi misto,
Vrime — kamen provali. I potajnoga slabi.

Al kiša kad dolazi, —
Polje dariva jako.
A bola slabi tilo,
I posli u grob' prati.

Temešvar, 15. Travnja 1870.

Subaćanin.

Visina vode Dunavske.

Pešta 5. Srpnj. 5' 11" opada
nad 0 — „
Požun 5. Srpnj. 5' 11" opada.
nad 0 — „